

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Με το Χριστό αλλάζει η ζωή

Ζήκω

17

Παναγία, η μητέρα του Χριστού

Σ' όλο το προηγούμενο κεφάλαιο μιλήσαμε για τη φροντίδα και την αγάπη του Θεού προς τη δημιουργία και τον άνθρωπο. Αυτή η αγάπη φαίνεται ακόμη περισσότερο με τον ερχομό του **Μεσσία**, του Σωτήρα των ανθρώπων, του Ιησού Χριστού. Όλοι οι

Οι προφητείες του Ησαΐα προφήτες το είχαν πει: ο Θεός δε θ' αφήσει τους ανθρώπους μόνους, θα στείλει εκείνον, το **Λυτρωτή**, που θα τους συμφιλιώσει πάλι με το Θεό και θα τους χαρίσει ξανά τον Παράδεισο. Ποια θα ήταν όμως η καταγωγή αυτού του Σωτήρα;

Ένας μεγάλος προφήτης που έζησε περίπου 800 χρόνια πριν γεννηθεί ο Χριστός, ο προφήτης Ησαΐας, το είχε πει καθαρά: «Κλωνάρι θα φυτρώσει από τη ρίζα του Ιεσσαΐ και λουλούδι θ' ανθίσει από κει». Δηλαδή ο Μεσσίας θα είναι απόγονος του Ιεσσαΐ, που ήταν πατέρας του βασιλιά Δαβίδ.

Η **προφητεία** μάλιστα μιλούσε και για τη μητέρα του Λυτρωτή, τη γυναίκα εκείνη που θα ήταν η πιο ξεχωριστή απ' όλες τις άλλες γυναίκες, η πιο αγνή, η πιο πιστή, η πιο ταπεινή. Και αυτή ήταν η Μαρία, η κόρη του Ιωακείμ και της Άννας που στο πρόσωπό της **εκπληρώθηκαν** όλες οι μεγάλες προφητείες κι έγινε η Θεοτόκος δηλαδή εκείνη που γέννησε το Θεό, η Μητέρα του Θεού. Εκείνη που όλοι οι χριστιανοί αγαπούν και τιμούν ονομάζοντάς την **Παναγία**.

Μαθαίνω τις λέξεις

Μεσσίας: Εβραϊκή λέξη που σημαίνει Χριστός.

Λυτρωτής: Ονομασία που αναφέρεται στο Χριστό. Ο Χριστός προσέφερε τον ίδιο του τον εαυτό, για να λυτρώσει τους ανθρώπους.

προφητεία: Αυτό που θα συμβεί στο μέλλον και το λέει ο Θεός μέσα από το στόμα του προφήτη.

εκπληρώθηκαν (εκπληρώνομαι): Βγήκαν αληθινές.

Παναγία: Η πιο άγια απ' όλους τους Αγίους.

Ο Ιωακείμ και η Άννα ήταν πολύ πιστοί και ευσεβείς άνθρωποι. Είχαν φτάσει σε μεγάλη πια ηλικία χωρίς να μπορέσουν ν' αποκτήσουν παιδιά. Καθημερινά όμως προσεύχονταν γι' αυτό με όλη τους την καρδιά και ο Θεός άκουσε τις προσευχές τους. Τους χάρισε ένα κοριτσάκι γεμάτο καλοσύνη και αρετές, που το ονόμασαν Μαρία. Οι γονείς του ήταν πολύ ευτυχισμένοι. Ήθελαν όμως να ευχαριστήσουν και το Θεό, αφού το παιδί αυτό ήταν δώρο δικό του. Όταν λοιπόν η Παναγία έγινε τριών χρόνων, την πήγαν στο Ναό των Ιεροσολύμων και την εμπιστεύτηκαν στους ιερείς, για να τη μεγαλώσουν. Ο Αρχιερέας του Ναού, ο Ζαχαρίας την υποδέχτηκε με μεγάλη χαρά. Αυτό το γεγονός, το ονομάζουμε *Εισόδια της Θεοτόκου* (από την είσοδό της στο Ναό) και το γιορτάζουμε στις *21 Νοεμβρίου*. Τη *Γέννηση της Παναγίας* τη γιορτάζουμε στις *8 Σεπτεμβρίου*.

Η Μαρία έμεινε εκεί για δέκα χρόνια και όσο μεγάλωνε γινόταν όλο και πιο πιστή, πιο ενάρετη, πιο υπάκουη, πιο ταπεινή. Μέσα στο Ναό έμαθε να προσεύχεται και να λατρεύει το Θεό.

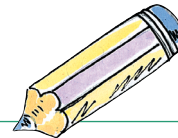
Η Γέννηση και τα Εισόδια της Θεοτόκου

Πηγή: Βυζ. Μουσείο, Τα νέα αποκρίματα (1986-1996).

Θ. Πουλάκη «Η Ρίζα του Ιεσσαί», Βυζαντινή εικόνα του 16ου αιώνα.

Ενώνω με γραμμές τις λέξεις που ταιριάζουν

Να ενώσεις με γραμμές τις λέξεις από τη στήλη Α με αυτές που ταιριάζουν στη στήλη Β:

A

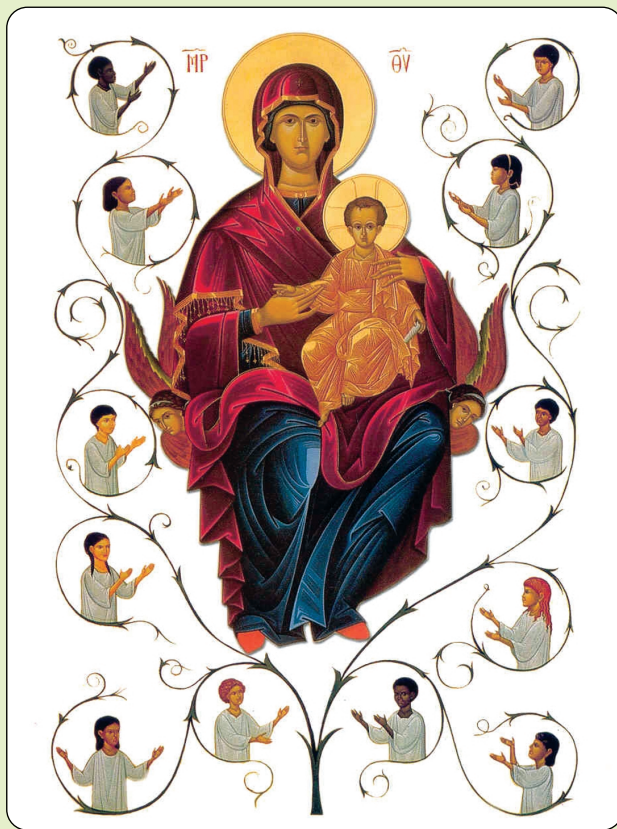
1. Χριστός
2. Προφήτης
3. Θεοτόκος
4. Ζαχαρίας
5. Ιεσσαί
6. Δαβίδ

B

- α. Εισόδια
- β. Μεσσίας
- γ. Αρχιερέας
- δ. Ρίζα
- ε. Βασιλιάς
- ζ. Ησαΐας

Διαβάζω... μια εικόνα

Η εικόνα που βλέπετε αριστερά είναι έργο σύγχρονου αγιογράφου. Στο κέντρο της βρίσκεται η Παναγία με το Χριστό βρέφος στην αγκαλιά και γύρω τους παιδιά απ' όλες τις φυλές του κόσμου τούς δοξολογούν.

Τι θέλει να μας πει αυτή η εικόνα; Κάντε μια μικρή συζήτηση μέσα στην τάξη.

Εικόνα: Παναγία, δια χειρός Βλασίου Τσοτσώνη (από χριστουγεννιάτικη κάρτα που εξέδωσε η Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος το 2002).

Με λίγα λόγια

- Ο προφήτης Ησαΐας είχε πει ότι ο Μεσσίας θα γεννηθεί από γυναίκα αγνή που κατάγεται από τη γενιά του βασιλιά Δαβίδ.
- Ο Ιωακείμ και η Άννα, που κατάγονταν από τη γενιά του Δαβίδ, απέκτησαν σε μεγάλη ηλικία ένα κοριτσάκι που το ονόμασαν Μαρία.
- Σε ηλικία τριών χρόνων αφιέρωσαν τη Μαρία στο Ναό των Ιεροσολύμων ως ευχαριστία στο Θεό, που τους τη χάρισε.
- Εκεί η Μαρία έμεινε για δέκα χρόνια κι έμαθε να προσεύχεται και να λατρεύει το Θεό.
- Στις 8 Σεπτεμβρίου γιορτάζουμε τη Γέννηση της Θεοτόκου και στις 21 Νοεμβρίου τα Εισόδια της στο Ναό των Ιεροσολύμων.

Με μία φράση

Στο πρόσωπο της Παναγίας, που καταγόταν από τη γενιά του βασιλιά Δαβίδ, βγήκαν αληθινές όλες οι μεγάλες προφητείες για τον ερχομό του Μεσσία και Λυτρωτή των ανθρώπων.

Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου

Όταν έχασε τους γονείς της η Μαρία, οι ιερείς του Ναού την αρραβώνιασαν με τον ξυλουργό Ιωσήφ στον οποίο την εμπιστεύθηκαν. Αυτός ζούσε στη Ναζαρέτ. Ήταν μεγάλος στην ηλικία, τίμιος και πιστός άνθρωπος. Είχε κι αυτός βασιλική καταγωγή από τη γενιά του Δαβίδ.

Ο Ιωσήφ και η Μαρία

Μια μέρα, την ώρα που η Μαρία προσευχόταν, το δωμάτιό της γέμισε ξαφνικά φως και μπροστά της εμφανίστηκε ο **Αρχάγγελος** Γαβριήλ.

Η Μαρία και ο Αρχάγγελος

— Χαρά σ' εσένα που πήρες πολλά χαρίσματα από το Θεό! Ο Κύριος είναι μαζί σου, της είπε ο Γαβριήλ.

Η Μαρία ακούγοντας αυτά τα λόγια ταραχθηκε και προσπαθούσε να καταλάβει τι σήμαινε αυτός ο χαιρετισμός. Όμως ο Αρχάγγελος συνέχισε:

– Μη φοβάσαι, Μαρία. Είσαι η πιο ευλογημένη ανάμεσα σ' όλες τις γυναίκες. Θα γεννήσεις παιδί και θα το ονομάσεις Ιησού. Είναι ο Υιός του Θεού που θ' αλλάξει τη ζωή των ανθρώπων και θα τους ξαναφέρει κοντά στο Θεό.

Η Μαρία απόρησε και ρώτησε:

– Πώς θα γίνει αυτό αφού δεν είμαι παντρεμένη;

Και ο Γαβριήλ της απάντησε:

– Το Άγιο Πνεύμα θα έρθει επάνω σου και η δύναμη του Θεού θα σε σκεπάσει. Γι' αυτό και το άγιο παιδί που θα γεννήσεις θα είναι ο Υιός του Θεού. Της είπε ακόμη ότι ο Θεός άκουσε την προσευχή της εξαδέλφης της Ελισάβετ που ήταν **άτεκνη** και τώρα περιμένει γιο. Για το Θεό τίποτα δεν είναι ακατόρθωτο.

Η Μαρία τότε ελεύθερα συμφώνησε και είπε ταπεινά:

– Ας γίνει το θέλημα του Κυρίου σ' εμένα τη δούλη του.

Αυτή η **χαρμόσυνη αγγελία** που έφερε ο Αρχάγγελος Γαβριήλ στη Μαρία, ότι θα γίνει μητέρα του Ιησού Χριστού, λέγεται «*Ευαγγελισμός της Θεοτόκου*». Γιορτάζεται από την Εκκλησία μας στις *25 Μαρτίου*.

Μαθαίνω τις λέξεις

Αρχάγγελος: Αρχηγός μεγάλης ομάδας αγγέλων.

άτεκνη: Γυναίκα που δεν έχει παιδιά.

χαρμόσυνη αγγελία: Χαρούμενη είδηση.

Διπλή γιορτή

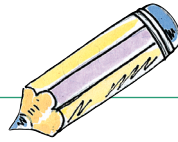
Το 1821 οι πρόγονοί* μας μην υποφέροντας τη δουλεία των Τούρκων που κρατούσε κοντά στα 400 χρόνια αποφάσισαν να επαναστατήσουν. Το Μάρτιο του 1821 χωριά και πολιτείες από όλη τη σκλαβωμένη Ελλάδα ξεκινούσαν τον αγώνα για την ελευθερία. Αργότερα, μετά την απελευθέρωση, καθιερώθηκε να γιορτάζεται η επέτειος** της επανάστασης στις 25 Μαρτίου.

Έτσι την ημέρα αυτή γιορτάζουμε διπλά. Τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και το καλό μήνυμα ότι άρχισε η επανάσταση που χάρισε στο έθνος μας την ελευθερία του.

* πρόγονοι: Αυτοί από τους οποίους κατάγονται (προέρχονται) κάποιοι.

** επέτειος: Μια ημέρα του χρόνου που θυμόμαστε ότι έγινε ένα μεγάλο γεγονός την προηγούμενη χρονιά ή πριν από πολλά χρόνια, την ίδια ημερομηνία.

Κρυπτόλεξο

Βρίσκω 5 λέξεις από το μάθημα που είναι κρυμμένες

Β	Ζ	Ν	Μ	Π	Λ	Κ	Π	Υ	Τ	Φ	Χ	Λ
Δ	Ε	Υ	Α	Γ	Γ	Ε	Λ	Ι	Σ	Μ	Ο	Σ
Γ	Α	Β	Ρ	Ι	Η	Λ	Ν	Ο	Κ	Σ	Ε	Ρ
Ρ	Θ	Κ	Ι	Ξ	Π	Ρ	Λ	Σ	Τ	Ρ	Δ	Χ
Ζ	Λ	Β	Α	Θ	Ε	Ο	Τ	Ο	Κ	Ο	Σ	Φ

Βρίσκω και συζητώ

Βρίσκω με τους συμμαθητές μου ονόματα που έχει δώσει ο λαός μας στην Παναγία και συζητώ τη σημασία τους.

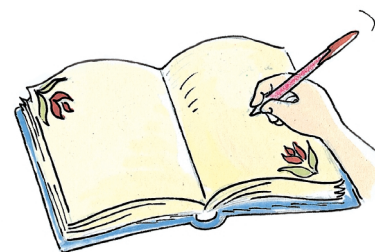

Πηγή φωτο: Σινά, οι θρησμοφί της Μονής, Εκδοτική Αθηνών.

Η Παναγία Πελαγονίτισσα, αρχές 15ου αιώνα, Μονή Αγ. Αικατερίνης, Σινά.

Με λίγα λόγια

- Η Μαρία αρραβωνιάστηκε τον πιστό και τίμιο Ιωσήφ και ζούσαν στη Ναζαρέτ.
- Ο Αρχάγγελος Γαβριήλ εμφανίστηκε στη Μαρία και της είπε ότι θα γεννήσει τον Υιό του Θεού.
- Η Μαρία απόρησε πώς θα γίνει αυτό, αλλά ο Γαβριήλ απάντησε ότι για το Θεό τίποτα δεν είναι ακατόρθωτο.
- Η Μαρία δέχτηκε ταπεινά το θέλημα του Κυρίου.
- Στις 25 Μαρτίου γιορτάζει και η Εκκλησία μας και το Έθνος μας.

Με μία φράση

Η Παναγία δέχθηκε ελεύθερα και ταπεινά να γίνει Μητέρα του Θεού.

19

Ο Χριστός γεννιέται

Οι προφύτες είχαν μιλήσει για τον ερχομό του Μεσσία. Όταν έφτασε η ώρα αυτή, στον κόσμο κυριαρχούσαν οι Ρωμαίοι. Ο αυτοκράτορας Αύγουστος έδωσε διαταγή ν' **απογραφούν** όλοι οι υπήκοοι της αυτοκρατορίας του, ο καθένας στον τόπο **καταγωγής** του. Ήθελε να δει πόσο πληθυσμό είχε το κράτος του, για να εισπράττει και τους ανάλογους φόρους.

Ο Ιωσήφ και η Μαρία ξεκίνησαν από τη Ναζαρέτ για τη **Βηθλεέμ**, τον τόπο καταγωγής τους. Το ταξίδι ήταν μεγάλο και κουραστικό. Όταν έφθασαν, έψαξαν κάποιο μέρος για να μείνουν. Σε σπίτι ή σε πανδοχείο όμως δεν υπήρχε δωμάτιο διαθέσιμο. Το μόνο που μπόρεσαν να βρουν ήταν μια γωνιά σε μια σπηλιά που ήταν στάβλος. Εκεί η Παναγία γεννήσε τον Υιό του Θεού, το Χριστό! Κι αφού δεν υπήρχε κρεβατάκι, τον έβαλε σε μια **φάτνη** να κοιμηθεί. Ο στάβλος γέμισε φως. Τα ζώα γύρω ζέσταιναν με την ανάσα τους το θείο βρέφος και του έκαναν συντροφιά.

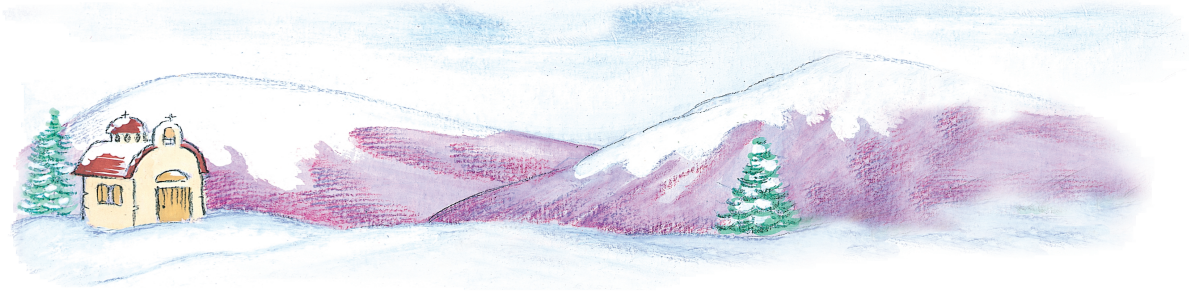
Ένα αστέρι λαμπερό από ψηλά έδειχνε ότι είχε γίνει κάτι πολύ σπουδαίο. Ο ουρανός άνοιξε και άγγελοι άρχισαν να κατεβαίνουν προς τη γη ψάλλοντας στο θείο βρέ-

Η Γέννηση του Χριστού

φος: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»*. Βοσκοί, απλοί άνθρωποι που βρίσκονταν εκεί γύρω, έτρεξαν να δουν και να προσκυνήσουν το νεογέννητο μωρό, όπως τους είπε ένας άγγελος.

Μάγοι** σοφοί από την Ανατολή, που είχαν οδηγό το φωτεινό αστέρι στον ουρανό, ταξίδεψαν για να προσκυνήσουν το βασιλιά του κόσμου. Αυτοί έφεραν για δώρα χρυσό, γιατί ήταν βασιλιάς, λιβάνι, γιατί ήταν Θεός και σμύρνα***, γιατί θα θυσιάζονταν για τους ανθρώπους.

Μαθαίνω τις λέξεις

απογραφούν (απογράφομαι, η απογραφή): Να καταγραφούν οι κάτοικοι μιας χώρας σε ονομαστικούς καταλόγους.

καταγωγή: Ο τόπος απ' όπου προέρχεται κάποιος.

φάτνη: Το παχνί, το ξύλινο δοχείο όπου τρώνε τα ζώα.

Το απολυτίκιο των Χριστουγέννων

Ἡ Γέννησίς σου Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τό φῶς τό τῆς γνώσεως. Ἐν αὐτῇ γάρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες, ὑπό ἀστέρος ἐδιδάσκοντο, σέ προσκυνεῖν τόν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καί σέ γινώσκειν ἐξ ὕψους Ἀνατολήν. Κύριε, δόξα σοι.

Απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα

Η γέννησή σου, Χριστέ και Θεέ μας, φανέρωσε στον κόσμο το φως της γνώσης. Το αστέρι της γέννησής σου δίδαξε σ' αυτούς, που πριν λάτρευαν τ' αστέρια, ότι εσύ είσαι ο ήλιος της δικαιοσύνης, γι' αυτό κι έτρεξαν να σε προσκυνήσουν, αφού κατάλαβαν ότι εσύ είσαι το φως του Θεού. Κύριε, ας είσαι δοξασμένος.

* Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία: Δόξα στον ὑψιστο Θεό, γιατί στη γη ήρθε ειρήνη και χαίρονται οι άνθρωποι για τη σωτηρία τους.

** Μάγοι: Ἐτσι λέγονταν οι επιστήμονες της εποχής εκείνης που μελετούσαν τ' άστρα.

*** σμύρνα: Αρωματική ουσία που συνήθιζαν να τη χρησιμοποιούν στην περιποίηση των νεκρών.

Στη Βηθλεέμ της Παλαιστίνης

Στη Βηθλεέμ της Παλαιστίνης, μέσα σε στάβλο φτωχικό, εγέννησε η Παναγία το λυτρωτή μας το Χριστό.

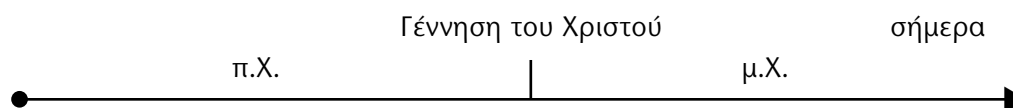
Απ' την ανατολή τρεις μάγοι και μ' έν' αστέρι οδηγό πήγαν και του προσφέραν δώρα σμύρνα, λιβάνι και χρυσό.

Βοσκοί που ακούσανε αγγέλους να τραγουδάνε «Ωσαννά!»* πάνε κι αυτοί και το Χριστούλη τον προσκυνούν ευλαβικά.

«Μια φορά στα χίλια χρόνια», Α. Λαζάρου

Διαβάζω το ποίημα που υπάρχει δίπλα και απαντώ στις ερωτήσεις:

1. Σε ποια πόλη της Παλαιστίνης γεννήθηκε ο Χριστός;
_____
2. Ποιους οδήγησε το φωτεινό αστέρι στη φάτνη;
_____
3. Ποιοι άκουσαν τους αγγέλους και προσκύνησαν πρώτοι το Χριστό;
_____
4. Τι έψαλλαν οι άγγελοι;
_____
5. Ποιοι άλλοι προσκύνησαν το Χριστό και τι δώρα έφεραν;
_____

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ**Με λίγα λόγια**

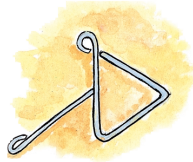
- Επειδή ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Αύγουστος διέταξε απογραφή, ο Ιωσήφ και η Μαρία πήγαν στη Βηθλεέμ που ήταν ο τόπος καταγωγής τους.
- Στην πόλη αυτή, μέσα σ' ένα φτωχικό στάβλο η Μαρία γέννησε το Μεσσία που είχαν προαναγγείλει οι προφήτες.
- Όλη η πλάση συμμετείχε στο θαυμαστό αυτό γεγονός.
- Άγγελοι υμνούσαν το νεογέννητο μωρό και βοσκοί ήρθαν να το προσκυνήσουν.
- Ένα υπέρλαμπρο άστρο οδήγησε τρεις σοφούς μάγους από την ανατολή κοντά στο νεογέννητο Χριστό, που τον προσκύνησαν σαν βασιλιά.

Με μία φράση

Η Γέννηση του Χριστού είναι το θαυμαστό ξεκίνημα για έναν καινούριο κόσμο αλλά και η απόδειξη της αγάπης του Θεού για τον άνθρωπο.

* Ωσαννά: Δόξα σε σένα.

20

Πώς γιορτάζονται τα Χριστούγεννα

Μάθαμε στο προηγούμενο μάθημα την ιστορία της Γέννησης του Χριστού και το απολυτίκιο των Χριστουγέννων. Φέραμε στο νου μας τη φάτνη της Βηθλεέμ, τους βοσκούς και τους μάγους.

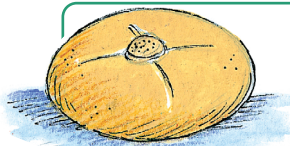
Η Γέννηση του Χριστού έφερε στους ανθρώπους το μήνυμα της αγάπης και της ελπίδας. Γι' αυτό κάθε Χριστούγεννα, συνηθίζουμε να εκφράζουμε με διάφορους τρόπους τη χαρά μας, για τον ερχομό του Σωτήρα στον κόσμο μας. Οι χριστιανοί σε όλα τα μέρη της γης έχουν τις δικές τους **παραδόσεις** που τις μεταφέρουν από γενιά σε γενιά.

Στη χώρα μας η γιορτή των Χριστουγέννων είναι από τις ωραιότερες του χρόνου.

Τα Χριστούγεννα στην Ελλάδα

Κάθε περιοχή μάλιστα της Ελλάδας έχει τα δικά της **έθιμα** από τα παλιά χρόνια έως σήμερα. Τα κάλαντα των παιδιών, το χριστουγεννιάτικο δέντρο ή το στολισμένο καράβι, τα φαναράκια της νύχτας, τα παιχνίδια και τα γλυκά είναι παραδόσεις που παρουσιάζονται διαφορετικές από τόπο σε τόπο.

Τα παιδιά χτυπούν τα τριγωνάκια τους, βγαίνουν στους δρόμους νωρίς το πρωί της παραμονής και λένε τα κάλαντα: «*Καλήν ημέραν άρχοντες, κι αν είναι ορισμός σας, Χριστού τη Θεία Γέννηση να πω στ' αρχοντικό σας...*». Τα μελομακάρονα, οι κουραμπιέδες, οι δίπλες και οι ευχές παραμένουν πάντα ίδιες καθώς και η γλυκιά **προσμονή** για τη μεγάλη αυτή γιορτή της χριστιανοσύνης.

Η συνταγή για το δικό μας χριστόψωμο!

Το χριστόψωμο είναι το ψωμί που έπλαθαν μόνες τους οι νοικοκυρές για το χριστουγεννιάτικο τραπέζι. Στην επιφάνειά του σχημάτιζαν το σχήμα του σταυρού κι έβαζαν στη μέση ένα καρύδι. Φτιάχνουμε με τους συμμαθητές μου ή με την οικογένειά μου το δικό μας χριστόψωμο για τα φετινά Χριστούγεννα.

Υλικά για το χριστόψωμο:

2 κιλά σκληρό αλεύρι.
2 κουταλιές της σούπας μαγιά από το φούρνο, διαλυμένη σε λίγο νερό.

Ζεστό νερό, 1 κουταλιά της σούπας αλάτι.
1 φλιτζάνι ψίχα καρυδιών φιλοκομμένη.
1 καρύδι ολόκληρο με το κέλυφος.

Η ζύμη μας:

Σε μια λεκάνη ρίχνουμε τη διαλυμένη μαγιά, το αλεύρι και αρχίζουμε να ζυμώνουμε ρίχνοντας λίγο λίγο το νερό. Όταν η ζύμη μας ετοιμαστεί, προσθέτουμε τα καρύδια και πλάθουμε το καρβέλι μας. Διακοσμούμε όπως είπαμε πιο πάνω και...καλή επιτυχία!

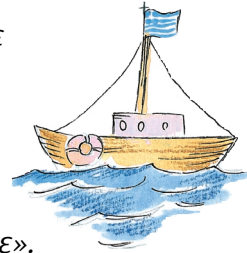
Ψάξτε αν θέλετε και βρείτε κι άλλες συνταγές για χριστόψωμο.

Κάλαντα που λένε τα παιδιά στις Κυκλάδες!

«Σ' αυτό το σπίτι πού 'ρθαμε
καράβια είν' ασημένια,
του χρόνου σαν και σήμερα
να 'ναι μαλαματένια.
Φέρτε μας κρασί να πιούμε
και του χρόνου να σας πούμε».

Μήπως ξέρετε κι άλλα κάλαντα; Από ποια μέρη της Ελλάδας; Συγκεντρώστε τα κάλαντα που ξέρετε και φτιάξτε ένα ωραίο λεύκωμα για την τάξη σας!

Μαθαίνω τις ηέξεις

παραδόσεις: Όσα μεταφέρονται από γενιά σε γενιά.

έθιμα: Σύνολο από παραδόσεις.

προσμονή: Κάτι που περιμένουμε με αγωνία.

Ένα χριστουγεννιάτικο παιχνίδι για να παίξεις στην αυλή του σχολείου

Στην Ήπειρο τα παιδιά παίζουν «τα καρύδια». Κάθε παιδί έχει δυο καρύδια. Τα παιδιά τοποθετούν σε σειρά το ένα από αυτά. Στη συνέχεια ο κάθε παίχτης χτυπά με το άλλο που του έχει μείνει, τη σειρά των καρυδιών. Όσα χτυπήσει τόσα κερδίζει. Μπορείς να παίξεις το ίδιο παιχνίδι όχι μόνο με καρύδια αλλά και με άλλους χριστουγεννιάτικους καρπούς, όπως αμύγδαλα, φουντούκια ή κάστανα.

Με λίγα λόγια

- Οι χριστιανοί σε ολόκληρη τη γη γιορτάζουν τα Χριστούγεννα.
- Κάθε περιοχή της Ελλάδας έχει τα δικά της χριστουγεννιάτικα έθιμα.
- Τα κάλαντα των παιδιών, το χριστουγεννιάτικο δέντρο ή το στολισμένο καράβι, τα φαναράκια της νύχτας, τα παιχνίδια και τα γλυκά είναι παραδόσεις που παρουσιάζονται διαφορετικές από τόπο σε τόπο.

Με μία φράση

Με τα έθιμα και τις παραδόσεις μας εκδηλώνουμε τη χαρά μας για τη Γέννηση του Χριστού.